ARNIS VIKSNA

LATVIJAS MEDICĪNAS VĒSTURNIEKU APVIENĪBAS DARBĪBAS PĀRSKATS NO 1993.GADA MAIJA LĪDZ 1997.GADA 1.JANVĀRIM

Latvijas Medicīnas vēsturnieku zinātnisko biedrību 1953.gada 10.novembrī nodibināja P.Stradiņš. Turpmāk tā pārdzīvoja dažādus pārveides procesus un kopš 1993.gada 17.jūnija saucas Latvijas Medicīnas vēsturnieku apvienība (LaMVA). Šis pārskats ir iepriekšējā turpinājums*.

Apvienības pilnsapulcē 1993.gada 17.jūnijā tika pieņemti jauni statūti un ievēlēta valde: K.Ē.Arons, M.Baltiņš, J.Salaks, J.Stradiņš un A.Viksna (prezidents). Pirms tam notika biedru pārreģistrācija, kas samazināja kopskaitu.

Kopš 1990.gada 29.oktobra LaMVA ietilpst Baltijas Medicīnas vēsturnieku asociācijā, kuras priekšsēdētājs līdz 1996.gadam bija K.Ē.Arons, kad posteni rotācijas kārtībā nodeva Lietuvas kolēģim V.Sjūdikam. Baltijas Medicīnas vēsturnieku asociācija autonomi ietilpst Baltijas Zinātņu vēstures un filozofijas asociācijā.

Savukārt 1994.gada 12.janvārī LaMVA oficiāli tika reģistrēta kā Latvijas Ārstu biedrības profesionālā asociācija. Tiek pārlūkotas medicīnas vēsturnieku sertifikācijas iespējas.

LaMVA darbība noris uz Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja bāzes un ar tā materiālo atbalstu. Visciešākā sadarbība ir izveidojusies ar Latvijas Medicīnas akadēmijas medicīnas vēstures institūtu (direktors K.Ē.Arons). Publicēšanās iespēja vairākās valodās rastas krājumā «Acta Medico-Historica Rigensia», kā arī žurnālā «Latvijas Ārsti» u.c.

Pēc Latvijas Republikas atjaunošanas ievērojami mainījusies LaMVA pētītā un apspriestā tematika. Veidojas jauna Latvijas medicīnas vēstures koncepcija, tiek aplūkota daudzu agrāk noklusētu medicīnu darbība. Sēdes gan tāpat kā iepriekš lielākoties veltītas dažādām jubilejām un atcerēm, bet iezīmējas arī plašāka tematika. Īpaša uzmanība veltīta pagātnes pārmantojamības procesiem, apgūstot un izmantojot pirmskara pieredzi,

* A.Viksna. Pārskats par Latvijas Medicīnas vēsturnieku asociācijas darbību no 1987. līdz 1993.gadam // *Acta Medico-Historica Rigensia*. – 1994. – Vol.2 (21). – 379–398.lpp.

piemēram, slimu kasu atjaunošanās. Pārrunātas iespējas atjaunot Veselības veicināšanas biedrību, Tautas dzīvā spēka pētišanas institūtu u.tml.

Pēc gadsimta ceturkšņa pārtraukuma rehabilitācijas darbu medicīnas vēsturē 1995.gadā aizstāvēja M.Baltiņš.

Ievērojami paplašinājusies starptautiskā sadarbība. LaMVA biedri piedalījušies kongresos, konferencēs, simpozijos, kolokvijos un citos zinātniskos sarīkojumos: Atēnās, Barselonā, Bāzelē, Berlinē, Čīrihē, Drēzdenē, Ģēteborgā, Glazgovā, Leidenē, Londonā, Maskavā, Mehiko, Melburnā, Parīzē, Tartu, Toronto, Vašingtonā, Viļņā u.c. Par parastu parādību kļuvusi ārzemnieku viesošana Rīgā. Kopš 1992.gada K.Ē.Arons ir Eiropas Medicīnas muzeju asociācijas valdes loceklis, J.Salaks un A.Viksna 1994.gadā ievēlēti par Starptautiskās Medicīnas vēsturnieku asociācijas īsteniem locekļiem.

Ņujorkas ZA sastāvā 1993.gadā iekļauts I.Lazovskis, 1995.gadā – K.Ē.Arons un J.Stradiņš. Vēl J.Stradiņš 1993.gadā ievēlēts par Saksijas ZA korespondētājlocekli un 1994.gadā par Vācu dabaspētnieku akadēmijas «Leopoldina» locekli un Lietuvas ZA ārzemju locekli. A.Viksna 1995.gadā ievēlēts par LZA korespondētājlocekli. Par LZA goda doktoru 1995.gadā ievēlēts J.Slaidiņš. Par AML goda doktoru 1994.gadā ievēlēts A.Viksna. Ar Triju Zvaigžņu ordeni apbalvoti I.Lazovskis, J.Stradiņš un J.Slaidiņš.

Paula Stradiņa balva 1993.gadā piešķirta Dz.Alkam, 1994.gadā – K.Kegi, 1995.gadā – A.Dirbei, 1996.gadā – J.O.Ērenpreisam, 1997.gadā – J.Strupulim.

Latvijas Medicīnas vēsturnieku asociācijas personālsastāvš 1993. un 1997.gadā (1.janvārī)

	1993	1997
Biedru kopskaits	42	38
Habilitētie doktori	8	9
Doktori	7	15
Goda doktori	2	4
AML mācībspēki	8	12
Zinātniskās pētniecības institūtu līdzstrādnieki	2	3
Muzeja darbinieki	25	10
Dzīvo Rīgā	38	33
Dzīvo citās pilsētās	4	5

LaMVA biedri pēc pamatspecialitātēm: 28 ārsti, 3 biologi, 2 ķīmiķi, 3 veterinārārsti, 1 vēsturnieks, 1 filologs.

Daži lielākie sarikojumi Rīgā: 1993.gada 17.jūnijā – Starptautiska medicīnas vēsturnieku konference (2.pasaules latviešu ārstu kongresa satelītsarīkojums); 1993.gadā no 8. līdz 14.septembrim – Starptautisks kolokvijs par konservācijas problēmām medicīnas muzejos; 1994.gadā no 11. līdz 15.septembrim – Starptautisks simpozījs «Ernsts fon Bergmanis un viņa laikmets medicīnā»; 1996.gadā no 17. līdz 19.janvārim – 18.Baltijas zinātņu vēstures konference ar medicīnas sekciju un starptautisks simpozījs «Medicīnas vēsturnieki – amatieri un profesionāļi»; vienlaikus notika Paula Stradiņa simtās dzimšanas dienas svinības (izdota arī pastmarka).

Sakarā ar līdzekļu trūkumu apstājies darbs Latvijas medicīnu piemiņas iemūžināšanā; pēdējās četras piemiņas plāksnes atklātas 1993.gadā.

Laikposmā no 1993.gada 1.janvāra līdz 1997.gada 1.janvārim LaMVA biedri publicējuši 227 zinātniskus darbus, tostarp 13 monogrāfijas; vēl publicētas 9 brošūras un 293 raksti populārā presē.

Šai laikā miruši Latvijas medicīnas vēsturnieki: 1994.gada 3.maijā – Maija Blumberga (dz.1938.g.), 1994.gada 28.maijā – Ļuba Livšica (dz.1910.g.), 1995.gada 27.oktobrī – Naums Magalīfs (dz.1918.g.), 1997.gada 1.janvārī – Imants Eglītis (dz.1938.g.).

HRONIKA

1993

17.jūnijs. Starptautiska medicīnas vēsturnieku konference.

1. plenārsēde.

1. *Dr.med. M.Baltiņš*. Paaudžu maiņas problēmas LU Medicīnas fakultātē trīsdesmito gadu beigās.
2. *A.E.Zalsters*. Medicīna un senā kuģniecība.
3. *Doc. O.Spāritis*. Līdzcietības tēma ikonogrāfiskās variācijas Latvijas tēlotājmākslā.

Sekcijas «Latvijas pediatrijas vēsture» sēde.

1. *I.U.Lamsters, prof. I.Ebels*. Valsts bērnu klīniskās slimnīcas un pediatrijas katedru vēsture.
2. *Prof. J.Gaujēns, R.Girgenzona* darbība Rīgas bērnu slimnīcā.
3. *U.Lapiņš, G.Groma* ieguldījums pediatrijas attīstībā Latvijā.
4. *I.Pijols, Rainis, A.Priedkalns* un Rīgas bērnu slimnīca.
5. *LZA akad. I.Lazovskis, Rainis* un Rīgas pilsētas 2.slimnīca.
6. *M.Blumberga*. Bērnu zobārstniecība Latvijā.
7. *Dr.biol.h.c. J.Jākobsons*. BCG vakcinācijas sākumi Latvijā.
8. *E.Kiseļova, I.Reinholde, S.Zālite*. Rīgas 3.medicīnas skolas vēsture.
9. *V.Pundure*. Bērnu ārsts J.Nimanis un viņa grāmatas.
10. *Doc. I.Ranka, I.Fuksa*. Bērnu mirstība Latvijā no 1922. līdz 1991.gadam.

Sekcijas «LU Medicīnas fakultātes mācībspēki» sēde.

1. R.Lindberga. L.Krastiņas-Jērumas ieguldījums latviešu antropoloģijā.
2. *Dr.biol.* J.Raipulis. Eigēnika Latvijā.
3. Prof. A.Dālmāne, R.Kronenberga, R.Lindberga, *Dr.biol.* B.Raubiško. J.A.Egliša atcerei.

Sekcijas «Emigrācijas un represijas» sēde.

1. M.Anže. Latviešu bērnu ārsti emigrācijā.
2. *Dr.ing.* I.Grosvalds. Latviešu farmaceiti trimdā.
3. D.Lūsis. LU Serumstacijas mikrobiologu darbība trimdā.
4. J.Velde. Reinhardu dzimtas mediķi.
5. *Dr.med.* A.Alks. 1941.gada 14.jūnijā izvestie un nāvei nolemtie Latvijas bērni.
6. S.Savenko. Tiesu medicīnas eksperte E.Jakovļeva.

Sekcijas «Vispārēji medicīnas vēstures jautājumi» sēde.

1. Prof. J.Slaidiņš. Angiogrāfijas attīstība Latvijā.
2. Prof. I.Eglītis. Shizofrēnijas koncepcijas veidošanās t.s. Maskavas (A.Sņežņevska) psihiatrijas skolā.
3. Doc. J.Kļētnieks. Dziedniecības padomi Rīgas 16. un 17.gs. kalendāros.
4. Prof. A.Miltiņš. Hlamidioloģija Eiropā un Latvijā.

2.plenārsēde

1. LZA akad. J.Stradiņš. Prezidents K.Ulmanis un medicīna.
2. LaMVA statūtu pieņemšana, prezidenta, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, rezolūcijas pieņemšana.

21.jūlijs. F.Neireitera 100 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. Doc. U.Bērziņš. F.Neireitera darbība Rīgā.
2. V.Volksone. F.Neireitera pētījumi tiesu medicīnā un deontoloģijā.
3. M.Blumberga, *Dr.med.* A.Viksna. Daži F.Neireitera darbības aspekti.
4. Jubilejas izstādes apskate.
5. V.Volksone. Prezidenta K.Ulmaņa apbedījuma vietas meklējumi.

4.augusts. Konference «Prezidenta K.Ulmaņa dzimtas ģeoneoloģija».

1. LZA akad. I.Ronis. K.Ulmaņa dzīves pēdējais posms.
2. R.Lindberga. Antropoloģijas pamatlīcēji Latvijā un pirmā antropoloģiskā ekspedīcija Zemgalē.
3. *Dr.hist.* R.Grāvere. Ulmaņu dzimtas ģeoneoloģija.
4. Prof. R.Deņisova. Latviešu tautas senvēsture.
5. Kinofilma par Krasnodaras ekspedīciju.
6. Izstādes apskate.

8.-14.septembris. Starptautisks kolokvijs par konservācijas problēmām medicīnas muzejos.

8.septembris.

1. Dr. N.Gorina (Barselona). Barselonas medicīnas vēstures muzeja anatomijas kolekcijas izpēte un konservācija.
2. Dr. Z.Hāna (Drēzdene). Leipcigas anatoms V.Špalteholcs un viņa izglītojošie materiāli Vācu higiēnas muzejā Drēzdenē.
3. Dr. B.Baljets (Amsterdamā). Vrolika muzeja koncepcija.
4. Dž.Legrāns (Groningena). Mazo muzeju izaugsme.
5. R.Lindberga. Preparatora J.Poljēviča darbība.
6. Dr.biol. B.Raubiško, R.Lindberga. L.Krastiņas-Jērumas un G.Bakmaņa anatomisko preparātu atjaunošana.
7. Prof. G.Jēča. Mitro preparātu gatavošana Jēkaba Prīmaņa Anatomijas muzejā.

9.septembris.

1. M.L.Eješe (Linčēpinga). Linčēpingas Medicīnas muzejs.
2. A.Rudionskaite, A.Dabužinskiene (Kauņa). Preparātu gatavošanas tehnika.
3. V.J.Mulders (Utrehta), D. van Dams (Leidene). Konservācijas un restaurācijas problēmas.

10.septembris.

1. Dr. S. de Klerks (Utrehta). Anatomijas kolekcijas vēsturiska perspektīva.
2. Praktiska nodarbība.

13. un 14.septembris.

Praktiskās nodarbības.

19.oktobris. K.Skulmes 100 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. Gleznu izstādes "Zinātniece mākslinieku ģimenē" apskate.
2. LZA goda loc. A.Muceniece, Dr.med. L.Sīle, prof. J.Linārs, Dr.med. G.Šiliņš, prof. J.Slaidiņš, Dr.med.h.c. V.Bramberga, J.Skulme. Atmiņas par K.Skulmi.

29.oktobris. E.Smiltena 75 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Urologu zinātnisko biedrību.

1. H.Runds, prof. V.Utkins, LZA akad. J.Stradiņš, K.Vētra, E.Pāvuls, Dr.med. A.Viksna. Atmiņas par E.Smiltenu.
2. Jubilejas izstādes apskate.

10.novembris. E.Zemmera 150 gadiem veltīta kopsēde ap LLU Veterinārmedicīnas fakultāti un korporāciju "Lettonia".

1. Prof. A.Nicmane (Jelgava). E.Zemmera zinātniskā darbība.
2. Prof. I.Afanasjevs (Jelgava). E.Zemmers un latviešu veterinārā terminoloģija.
3. Dr.med.vet. V.Mozgīs (Sigulda). E.Zemmera mūža gaita.

Parcelzam veltītās izstādes apskate: priekšplānā (no kreisās) – I.Lazovskis, R.Vainovska, J.Loja, J.Jākobsons, A.Dirbe

4. A.Liepkalns. E.Zemmers un korporācija "Lettonia".
5. *Dr.biol.h.c.* J.Jākobsons. E.Zemmera piemiņas saglabāšana.
6. Jubilejas izstādes apskate.

17.decembris. Parcelza 500 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. LZA akad. I.Lazovskis. Parcelzs un mūsdienas.
2. Jubilejas izstādes apskate.

1994

17.janvāris. 31. Stradiņa lasījumi.

1. S.Savenko, LZA akad. J.Stradiņš. N.Jelanska dzīve un darbība.
2. A.Dirbe, doc. M.Sosāre. Mejo klinika.
3. Izstādes apskate.

4.februāris. E.Kalniņa 125 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Neirologu asociāciju.

1. Psihiatrisko slimnieku gleznu izstādes atklāšana.
2. Doc. Z.Sočņeva, J.Liepiņš. Dvēseles spogulis.
3. *Dr.med.* A.Viksna. E.Kalniņa dzīve un darbība.
4. Jubilejas izstādes apskate.

Paula Stradiņa Republikas klīniskās slimnīcas galvenais ārsts H.Runds un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktors K.Ē.Arons pasniedz Paula Stradiņa balvu ķirurgam Kristapam Kegi

2.marts. J.F.Stefenhāgena 250 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. *Dr.med. A.Vīksna.* J.F.Stefenhāgens un viņa laiks.
2. Jubilejas izstādes apskate.

11.marts. Kopsēde ar Jēkaba Prīmaņa Anatomijas muzeju.

1. Prof. R.Deņisova. J.Prīmanis un latviešu antropoloģija Eiropas kontekstā.
2. K.Arājs. 1936.gada Vecpiebalgas antropoloģijas ekspedīcija un K.Skalbe.

30.marts. Apvienības sēde.

1. V.Pundure, J.Vinslova 325 gadi.
2. Izstādes apskate.

4.aprīlis. N.Caunas 80 gadiem veltīta kopsēde ar Jēkaba Prīmaņa Anatomijas muzeju.

1. R.Lindberga. N.Caunas dzīve.
2. Prof. G.Jēča. N.Caunas zinātniskie darbi.
3. T.Čēma, prof. J.Slaidiņš, S.Lubāns, K.Arājs. Atmiņas par N.Caunu.
4. Jubilejas izstādes apskate.

11.aprīlis. V.Deruma 95 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. Doc. K.Ē.Arons. V.Derums – paleopatologs un medicīnas vēsturnieks.
2. *Dr.biol.* I.Buiķis. V.Deruma dzīves gaita.
3. R.Lindberga. V.Derums un Anatomikums.
4. *Dr.hist.* R.Grāvere. V.Derums un Latvijas Vēstures institūts.
5. Izstādes apskats.

20.aprīlis. K.Rudziša 95 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Internistu asociāciju.

1. *Dr.med.* R.Šiliņš. K.Rudzītis un viņa skolas pēc Otrā pasaules kara.
2. LZA akad. I.Lazovskis. K.Rudziša dzīves gudrība medicīnā.
3. LZA goda loc. Ē.Ezerietis. Atmiņas par K.Rudzīti.

1.jūnijs. P.Zabludovska 100 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. *Dr.med.* A.Hazanovs. P.Zabludovska dzīve un darbība.

14.jūnijs. P.Gērkes 90 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Eksperimentālās un klīniskās medicīnas institūtu.

1. *Dr.biol.* I.Buiķis. P.Gērkes dzīve un darbība.
2. Prof. R.Gērke. Atmiņas par tēvu.

11.–15.septembris. Starptautisks simpozījs «Ernsts fon Bergmanis un viņa laikmets medicīnā».

12.septembris.

1. Koncerts.
2. LZA akad. J.Stradiņš, prof. R.Vinavs (Berlīne), Baltijas un Vācijas medicīnas vēsturnieku sadarbība.
3. Prof.H.E.Millers-Dics (Berlīne). Tērbata kā kultūras tilts starp Rietumiem un Austrumiem.
4. Prof. P.Šmidebahs (Greifswalde). Ārstu izglītība 19.gs un E. fon Bergmanis.
5. Prof. Z.Štekele (Hannovere). E. fon Bergmanis un slimu kopšanas apmācība.
6. Prof. R.Vinavs (Berlīne). E. fon Bergmanis un aseptikas ieviešana.

13.septembris.

1. Doc. H.U.Lammels (Rostoka). Konceptijas maiņa: Ķieģeļu ielas klīnika pārejā no E. fon Bergmaņa pie A.Bīra.
2. Doc. I.Marca (Berlīne). E. fon Bergmanis - zobārstniecības sekmētājs.
3. Doc. K.Andrē (Ķīle). R.Virhova un E. fon Bergmaņa saskarsme.
4. V.Miltiņš. E. fon Bergmaņa lepras un sifilisa pētījumi Vidzemē.
5. *Dr.med.* A.Viksna, doc. K.Ē.Arons. E. fon Bergmanis un Rīgas ķirurģija.
6. K.Šreibere (Drēzdene). Homeopātija Leipciģā.

14.septembris.

1. Doc. V.Sjūdikš (Kauņa). Baku ierobežošana Lietuvā 19. un 20.gs.
2. Prof. J.Priedkalns (Adelaide). Piezīmes par A. fon Humbolta skolniekiem medicīnā Vācijā.
3. V.Miežutavičiūte (Viļņa). Viļņas Medicīnas biedrība.
4. Prof. E.Larsens (Oslo). Norvēģijas ārstu ārzemju ceļojumi 19.gs.
5. Doc. B.O.Olsens (Oslo). Norvēģijas ārstu profesionālie centieni 19.gs.
6. Izstādes apskate.

27.oktobris. E.Dārziņa 100 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. D.Lūsis. E.Dārziņa dzīve un darbība.
2. *Dr.biol.h.c.* J.Jākobsons. E.Dārziņš un LU Serumstacija.
3. *Dr.biol.* A.Vīksne, prof. J.Slaidiņš, LZA akad. J.Stradiņš. Atmiņas par E.Dārziņu.
4. Jubilejas izstādes apskate.

11.novembris. L.Jērumas-Krastiņas 95 gadiem veltīta kopsēde ar Jēkaba Prīmaņa Anatomijas muzeju.

1. R.Lindberga. L.Jērumas-Krastiņas dzīve.
2. K.Arājs. L.Jērumas-Krastiņas pedagoģiskā darbība.
3. *Dr.hist.* R.Grāvere. L.Jērumas-Krastiņas ieguldījums antropoloģijā.
4. Jubilejas izstādes apskate.

19.decembris. V.Būmeistera 80 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Eksperimentālās un klīniskās medicīnas institūtu.

1. Prof. R.Ligere. V.Būmeistera dzīve un darbs.
2. Koncerts.
3. *Dr.med.* G.Šiliņš, LZA goda loc. N.Skuja, LZA akad. V.Rudzīte, LZA akad. I.Lazovskis, prof. G.Jankovskis, doc. A.Štiņš, prof. I.Siliņš, *Dr.med.* I.Jansone, doc. Ģ.Briģis, doc. M.Baltiņš, LZA koresp.loc. A.Krauklis, *Dr.med.* D.Baltiņa, B.Jaksone, LZA koresp.loc. A.Žilevica, *Dr.med.h.c.* V.Bramberga. Atmiņas par V.Būmeisteru.
4. Jubilejas izstādes apskate.

1995

17.janvāris. 32. Stradiņa lasījumi.

1. Paula Stradiņa balvas pasniegšana Dz.Alkam (videoieraksts).
2. *Dr.med.* A.Vīksna. Dz.Alka grāmata par represētiem Latvijas ārstiem.
3. Doc. K.Ē.Arons, LZA akad. J.Stradiņš. Gatavošanās Paula Stradiņa simtajai dzimšanas dienai.

Akadēmiķis J.Stradiņš sveic Paula Stradiņa balvas laureāti Aiju Dirbi

15.marts. J.Jēgermaņa 100 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Ķirurģu asociāciju.

1. Koncerts.
2. Doc. A.Nikitins. J.Jēgermaņa dzīve un darbs.
3. Doc. K.Ē.Arons, LZA akad. J.Volkolakovs, LZA akad. V.Kalnberzs, M.Māļmane, J.R.Lange, J.Velde, prof. S.Thora, K.Arājs, G.Purmalis, doc. A.Pavārs. Atmiņas par J.Jēgermani.
4. Jubilejas izstādes apskate.

16.marts. K.Apiņa 100 gadiem veltīta kopsēde ar Latvijas Oftalmologu asociāciju.

1. *Dr.med.* M.Mētra. K.Apiņa dzīve un darbs.
2. B.Apinis. Atmiņas par tēvu.
3. *Dr.med.* A.Vīksna. K.Apiņš – Latviešu Ārstu un zobārstu apvienības priekšnieks un «*Apkārtraksta*» redaktors.
4. Jubilejas izstādes apskate.

6.aprīlis. M.Veidemaņa 100 gadiem veltīta kopsēde ar korporāciju «*Fraternitas Metropolitana*».

1. Doc. U.Bērziņš. M.Veidemaņa dzīve un darbība.
2. LZA akad J.Stradiņš. M.Veidemanis un «*Fraternitas Metropolitana*».
3. V.Volksone. M.Veidemaņa darbība tiesu medicīnā.
4. Doc. M.Baltiņš. M.Veidemanis un LU Medicīnas fakultāte.
5. B.Liepiņa, J.Veidemanis. Atmiņas par tēvu.
6. Jubilejas izstādes apskate.

5.maijs. Latvijas slimu kasu 75 gadiem veltīta kopsēde ar a/s Rīgas slimokase.

1. *Dr.med.* A.Viksna. Slimo kases pirmajā Latvijas Republikā.
2. V.Nagobads. Atjaunotās slimo kases.
3. A.Jansons. Rīgas grāmatrūpnieku slimo kase.
4. Agrāko slimu kasu dalībnieku atmiņas.
5. Slimo kasu veterānu kluba izveidošana.

20.oktobris. Kopsēde ar LZA Ķīmijas un bioloģijas nodaļu.

1. *Dr.med.h.c.* V.Bramberga. P.Stradiņš – onkoloģijas pamatlicējs Latvijā.
2. *Dr.med.* Dz.Emziņš, *Dr.med.* A.Stengrevics, LZA akad. P.Pumpēns, *Dr.hab.biol.* A.Cīmanis, *Dr.biol.* L.Tihomirova, *Dr.hab.chem.* G.Veinbergs, LZA akad. G.Čipēns, *Dr.chem.* R.Vēgners. Onkoloģijas problēmas.
3. Paula Stradiņa balvas pasniegšana A.Dirbei.
4. *Dr.med.* A.Viksna. A.Dirbes darbs medicīnas vēsturē.
5. A.Dirbe. *Pro domo sua.*

7.decembris. P.Sniķera 120 gadiem veltīta kopsēde ar korporāciju «*Fraternitas Metropolitana*».

1. Jubilejas izstādes apskate.
2. V.Miltiņš. P.Sniķera dzīve un darbība.
3. Prof. J.Slaidiņš, S.Lubāns, LZA akad. J.Stradiņš. Atmiņas par P.Sniķeru.

1996

12.janvāris. P.Stradiņa 100 gadiem veltīta kopsēde ar Jēkaba Pīmaņa Anatomijas muzeju.

1. Prof. V.Rozenbaha, prof. A.Dālmane, prof. G.Jēča, prof. J.Slaidiņš. Atmiņas par P.Stradiņu.
2. R.Lindberga. Veselības veicināšanas biedrība un Tautas dzīvā spēka pētišanas institūts.
3. *Dr.biol.* B.Raubiško. Tautas dzīvā spēka pētišanas institūta Apdzīvotības nodaļas darbība.
4. I.Kokare, prof. R.Deņisova, LZA akad. J.Stradiņš, *Dr.hab.med.* J.Vētra. Tautas dzīvā spēka pētišanas institūta darbības pārmantojamības problēmas.
5. Jubilejas izstādes apskate.

17.–19.janvāris. 18.Baltijas zinātņu vēstures konference.

17.janvāris.

Referāts plenārsēdē.

1. Doc. K.Ē.Arons. P.Stradiņš kā zinātņu vēsturnieks.

Paula Stradiņa 100 gadu jubilejas sarīkojums.

1. Koncerts.
2. Kinofilma par P.Stradiņu.
3. Doc. K.Ē.Arons. Uzruna.
4. Prof. J.A.Krikštopaitis (Viļņa). P.Stradiņš un Lietuva.
5. Jubilejas ekspozīcijas apskate.

18.janvāris. Starptautiskais simpozījs «Medicīnas vēsturnieki – amatieri un profesionāļi» un medicīnas vēstures sekcija.

Rīta sēde.

1. Doc. P.Fosvinkels (Libeka). I.Fišera papildsējums: Eiropas mēroga biogrāfiskā leksikona projekts.
2. Doc. J.Ješke (Poznaņa). Profesionāli vēsturnieki un ārsti – medicīnas vēsturnieki.
3. Prof. E.Larsens (Oslo). Norvēģijas medicīnas vēsturnieki.
4. *Dr.med.* A.Andrjušis (Viļņa). Vecās Viļņas universitātes klīniku rašanās, darbība un nozīme.
5. Doc. H.Strandbergs (Helsinki). Sauna – veselības centrs 19.gs. Somijā.
6. Doc. H.Vourinens (Helsinki). Smagie metāli skeletmateriālos salīdzinājumā ar veselības stāvokli 16. un 17.gs. Turku.
7. Doc. M.Matila (Tampere). Eigēnika un somu ārsti pirms Pirmā pasaules kara.
8. V.Vipmanis (Jelgava). Oftalmoloģija filatēlijā (izstāde).

Vakara sēde.

1. LZA koresp.loc. A.Viksna. No I.Brensona uz P.Stradiņu un tālāk.
2. *Dr.med.* A.Seps (Tartu). Sanitāri topogrāfiskās studijas Igaunijā divdesmitos un trīsdesmitos gados.
3. Prof. J.Slaidiņš. K.Kasparsons - pirmais Latvijas izglītības ministrs.
4. *Mag.vet.* A.Mugurēvičs (Jelgava). L.Kundziņa zinātniskā un pedagoģiskā darbība.
5. Prof. A.Dālmane. K.Bogojavlenska devums.
6. U.Bērziņš. Pasaules ievērojamākie morfoloģi Baltijā.
7. *Dr.med.* M.Mētra. Oftalmologs K.Balodis.
8. V.Vipmanis (Jelgava). Oftalmoloģijas vēsturnieks S.Magiļņickis.
9. V.Miltiņš. P.Sņikers un P.Stradiņš.
10. Prof. A.Miltiņš. P.Sņikers – mākslas darbu kolekcionārs.
11. E.Vatere. Ebreju mediķi Latvijā.
12. V.Ferstērs. A.Biezīns – medicīnas vēsturnieks.
13. *Dr.biol.h.c.* J.Jākobsons. Latvijas mikrobiologi laika gaitā. Amatieru devums mikrobioloģijas vēstures izpētē.
14. Rezolūcijas pieņemšana.

19.janvāris.

1. Līguma noslēgšana starp Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju un Krievijas MZA Medicīnas vēstures muzeju.

24. un 25.janvāris. 33.Stradiņa lasījumi.

24.janvāris. Kopsēde ar Latvijas Ķirurģu asociāciju.

Grāmatas «Tāds bija mūsu laiks ...» autori.
No kreisās: A.Viksna, J.Stradiņš un K.Ē.Arons

1. LZA akad. J.Volkolakovs, prof. J.Gardovskis, LZA goda loc. Ē.Ezerietis, M.Kuņecs, prof. J.Slaidiņš, *Dr.med.* N.Bāliņa, doc. O.Aleksis, *Dr.med.* A.Stengrevics. Uzruna un atmiņas par P.Stradiņu.

25.janvāris. Kopsēde ar Paula Stradiņa Valsts klīnisko slimnīcu.

1. LZA koresp.loc. A.Viksna, P.Stradiņš – slimnīcas direktors.
2. H.Runds, LZA goda loc. Ē.Ezerietis, LZA akad. I.Lazovskis, M.Kuņecs, doc. K.Ē.Arons, LZA akad. J.Stradiņš, A.Egliņe, V.Artmane, H.Liepiņš, K.Sebris. Atmiņas par P.Stradiņu.
3. Koncerts.

29.februāris. A.Ūdres 100 gadiem un J.Jankovska 120 gadiem veltīta kopsēde ar Latvija Sarkanā Krustu, Latvijas Ķirurģu asociāciju un Rīgas Sarkanā Krusta slimnīcu.

1. Koncerts.
2. V.Line. A.Ūdre un mākslinieki.
3. J.Velde. A.Ūdres un J.Jankovska dzīve un darbība.
4. Dz.Pētersone, *Dr.med.* J.Rudens. Atmiņas par A.Ūdri.
5. U.Laucis. Latvijas Sarkanā Krusta pārmantojamība.
6. Jubilejas izstādes apskate.

12.marts. Kopsēde ar Jēkaba Prīmaņa Anatomijas muzeju.

1. Prof. R.Deņisova. Livu antropoloģija.
2. K.Arājs. Livu antropoloģijas pētījumi LU Anatomijas institūtā.
3. D.Stalts. Livu problēmas.
4. Koncerts.

2.aprīlis. Apvienības sēde.

1. J.Stradiņa, K.Ē.Arona un A.Viksnas grāmatas «Tāds bija mūsu laiks...» prezentācija.

18.aprīlis. G.Jēčas 75.dzimšanas dienai veltīta apvienības sēde.

1. Prof. A.Dālmāne, Doc. A.Visocka. G.Jēčas dzīve un darbība.
2. Apsveikumi.
3. Koncerts.

3.maijs. V.Šķiltera 100 gadiem veltīta izbraukuma sēde Limbažos.

1. A.Briedis. V.Šķiltera dzīve un darbs.
2. LZA koresp.loc. A.Viksna. Limbažu aptiekas Latvijas vēstures kontekstā. V.Šķiltera un J.Maizītes kolekcija.
3. Atmiņu stāstījumi.
4. Jubilejas izstādes apskate.

7.maijs. A.Gātera 75 un K.Libieša 150 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. *Dr.phil.* R.Grīse. Ārsts un valodnieks A.Gāters.
2. *Dr.hab.med.* M.Baltiņš. K.Libietis un latviešu medicīnas terminoloģija.
3. LZA koresp.loc. A.Viksna. K.Libieša dzīves un darba vietas.
4. Izstādes apskate.

25.maijs. P.Stradiņa 100 gadiem veltīta izbraukuma sēde Viesītē.

1. Plāksnes atklāšana pie Paula Stradiņa piemiņas istabas un ekspozīcijas apskate.
2. Ekskursija pa P.Stradiņa vietām Viesītē un apkaimē (K.Vīsnoliņš).

4.jūnijs. Apvienības sēde.

1. *Dr.med.* J.Kariķis (Sidneja). Ārsta darbs un vērojumi Papua Jaungvinejā no 1953. līdz 1973.gadam.

5.decembris. J.Lūša 125.gadiem veltīta apvienības sēde.

1. D.Lūsis. J.Lūša dzīve un darbība.
2. Jubilejas izstādes apskate.

Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents T.Millers un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktors K.Ē.Arons pasniedz Paula Stradiņa balvu māksliniekam Jānim Strupulim

19.decembris. K.Brieža 100 gadiem veltīta apvienības sēde.

1. *Dr.hab.med.* Ē.Melks. K.Brieža dzīve un darbība.
2. Jubilejas izstādes apskate.

SVARĪGĀKĀS PUBLIKĀCIJAS

Acta Medico-Historica Rigensia. – Rīga, 1994. – Vol.2. – 430 lpp.

Anže M., Viksna A. Latviešu ārsti pasaulē. – Rīga, 1993. – 66 lpp.

Arons K.Ē. Medicīnas vēsture: Senie laiki. – Rīga, 1993. – 80 lpp.

Baltiņš M. Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes zinātniskā darbība un kadru politika 1919.–1944.g. akadēmiskās dzīves kontekstā: Habilitācijas darba kopsavilkums. – Rīga, 1995.–23+1 lpp.

Bebris J., Miltiņš A., Rezebergs I., Viksna A. Īsi par kara medicīnas vēsturi un dažiem kara ārstiem, veterinārārstiem un farmaceitiem. – Rīga, 1993.–24 lpp.

Čakste I. Jelgavas republikāniskās psihoneirolģiskās slimnīcas vēstures lappuses. – Jelgava, 1993.–24 lpp.

Dzirnekle A., Viksna A. Vecpilsētas aptiekai – 175. – Rīga, 1996. – 12 lpp.

Latvijas medicīnas augstskola: Īsrakstu kopojums 75 gadu jubilejā. – Rīga, 1995.–146 lpp.

Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķis Jānis Stradiņš: Biobibliogrāfija. – Rīga, 1993. – 300 lpp.

Lindberga R. Museum Anatomiae Jacobi Primani. – Rīga, 1995. – 120 lpp.

Miltiņš A. Pēteris Sņiķeris: Dzīve un darbība. – Rīga, 1993.–23 lpp.

- Stradiņš J., Arons K.Ē., Viksna A.* Tāds bija mūsu laiks... – Rīga, 1996. – 491 lpp.
- Stradiņš J.* (sast.). No Grindeļa līdz mūsdienām. – Rīga, 1996. – 360 lpp.
- Stradiņš J.* (sast.). Jūlijs Auškāps. Zinātnei un Tēvijai. 3., papildin. izdevums. – Rīga, 1993. – 383 lpp.
- Theses historiae scientiarum Balticae.* – Rīga, 1996. – Vol.2. – 128 lpp.
- Viksna A.* Pirmais Vispasaules latviešu ārstu kongress. – Rīga, 1993. – 65 lpp.
- Viksna A.* Slimo kases Latvijā. – Rīga, 1994. – 136 lpp.
- Viksna A.* Vecās aptiekas. – Rīga, 1993. – 160 lpp.
- Viksna A.* (sast.). Latvijas medicīnas jubilejas: 1994.–1997. – Rīga, 1993. –1996.

LATVIJAS MEDICĪNAS VĒSTURNIEKU APVIENĪBAS PERSONĀLSASTĀVS (1997.G. 1.JANV.)

- Jeļena Aizenberga (10.06.1955)
- Dzintris Alks (28.07.1931), Dr.hab.med., Paula Stradiņa balvas laureāts
- Ināra Ančupāne (04.05.1950), Dr.med., priv.doc.
- Ziedonis Andersons (22.11.1929), Dr.med.vet.
- Kārlis Ēriks Arons (25.08.1933), Dr.med., doc., Ņujorkas ZA loc., Paula Stradiņa balvas laureāts
- Māris Baltiņš (05.08.1958), Dr.hab.med., doc.
- Uldis Bērziņš (04.12.1967)
- Inta Čakste (02.05.1934)
- Aina Dālmāne (08.04.1926), Dr.hab.med., prof.
- Janina Danusēviča (07.07.1928)
- Aija Dirbe (26.02.1932), Paula Stradiņa balvas laureāte
- Valdis Fersters (14.12.1941)
- Ilgars Grosvalds (21.07.1927), Dr.ing., Paula Valdena balvas laureāts
- Arkādijs Hazanovs (15.07.1913), Dr.med.
- Jūlijs Jākobsons (30.10.1925), Dr.biol., Dr.biol.h.c., Augusta Kirhenšteina prēmijas laureāts
- Oļģerts Kiršentāls (15.05.1925)
- Vladimirs Kuzņecovs (09.11.1944), Dr.med.
- Uldis Lapiņš (12.04.1937)
- Ilmārs Lazovskis (19.11.1931), Dr.hab.med., prof., LZA akad., Ņujorkas ZA loc.
- Ruta Lindberga (23.08.1926)

Daumants Lūsis (23.12.1940)
 Visvaldis Maizīte (28.09.1921), Dr.med. (ASV)
 Milda Mētra (16.04.1920), Dr.med.
 Alfrēds Miltiņš (06.01.1939), Dr.hab.med., prof.
 Vents Miltiņš (08.01.1972)
 Arnis Mugurēvičs (04.10.1959), Mag.vet.
 Gunārs Pakalns (24.05.1931), Dr.hab.med., prof.
 Gunārs Preinbergs (27.08.1931), Dr.med.vet., doc.
 Beate Raubiško (24.09.1946), Dr.biol.
 Juris Salaks (11.10.1961), Dr.med.
 Sergejs Savenko (29.10.1962)
 Jānis Slaidiņš (24.05.1916), Dr.hab.med., Dr.med.h.c., prof.
 Jānis Stradiņš (10.12.1933), Dr.hab.chem., Dr.hist.h.c., prof., LZA akad. un 6 citu ZA loc., Paula Stradiņa, Paula Valdena u.c. balvu laureāts
 Irēna Vaļkova (24.04.1958)
 Jānis Velde (21.03.1933)
 Vladimirs Vigdorčiks (16.02.1909), Dr.med.dent.
 Uldis Vikmanis (13.09.1943) Dr.med., doc.
 Arnis Viksna (25.02.1942), Dr.med., Dr.med.h.c., LZA koresp.loc., Paula Stradiņa balvas laureāts.
 Haralds Voskis (19.01.1928), Dr.hab.med., prof.
 Jānis Zviedrāns (01.10.1935)

THE WORK OF THE SCIENTIFIC ASSOCIATION OF LATVIAN MEDICAL HISTORIANS BETWEEN 1993 AND 1997: A REVIEW (SUMMARY)

By Arnis Viksna

The Scientific Association of Latvian Medical Historians was founded on November 10, 1953.

The association is based at the Pauls Stradiņš Museum of the History of Medicine and closely cooperates with the Medical History Institute at the Latvian Academy of Medicine. After the publication of its 19th issue, the scientific journal "Iz istorii medicini" was renamed "*Acta Medico-Historica Rigensia*", it expanded its number of authors and began publishing in several languages.

The association's international activities have intensified through participation in congresses, conferences, symposia, colloquia and other scientific events. These have taken place in Athens, Barcelona, Basel, Berlin, Dresden, Glasgow, Leiden,

London, Mexico City, Melbourne, Moscow, Paris, Tartu, Toronto, Washington, Vilnius, Zurich and other places.

Between January 1, 1993, and January 1, 1997, association members have published 227 scientific publications, including 13 monographs, nine brochures and 293 articles in the popular press.

MEMBERSHIP IN THE LATVIAN ASSOCIATION OF MEDICAL HISTORIANS, 1993 AND 1997

	1993	1997
Total number of members	42	38
Habilitated doctors	8	9
Doctors	7	15
Honorary doctors	2	4
Workers of the Latvian Academy of Medicine	8	12
Workers of scientific research institutes	2	3
Workers of museums	25	10
Resident in Riga	38	33
Resident in other cities	4	5

Over this time four Latvian medical historians have died: Maija Blumberga, on May 3, 1994; Luba Livšice, on May 28, 1994; Naums Magalifs, on October 27, 1994; Imants Eglītis, on January 1, 1997.

Arnis VĪKSNA, *Dr.med.h.c.*
Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs
Antonijas iela 1
Rīga VDP LV – 1360
Latvija